

հակ' յ'ալթա կղզին և Ղաթիայի կը-
րակ դարձած աւազին տակը մեռելներ
շատ տարիներէ ետքն ալ ամբողջ կը
գտնուին : Եւրոպէս ալ օգ չառնող
տեղ մնացած մեռելները չեն փրա-
տիր . ինչպէս աս տարիներս յ'ակտե-
պուրկի քով փոսերու մէջ 50 տարուան
մարմիններ գտնուեցան ամբողջ մնա-
ցած :

Հիմակուան բնալոյծները ետեւէ են
որ մոլմիա շինելու նորնոր կերպեր հը-
նարեն . ասոնց մէջ անուանի են մէյ-
մը իյաննալ անունով գաղղիացւոյն
հնարածը , մէյմըն ալ կալվանեան ե-
լեքտրականութեամբ մեռելոց մար-
մինը անապական պահելուն կերպը .
որոնց վրայ ուրիշ անգամ խօսելու ա-
ռիթ կ'ունենանք :

Սնագրութեան :

Եւրոպայի ճարտար գիտերուն
մէկն ալ ռնգաբուժութիւնն է , որ
վիրաբուժները օրէ օր ալ կատարե-
լագործելու ետեւէ են : Եւրոպայի Ս-
տալիա և Հնդկաստան սովորութիւն
կար , որ յանցաւորներուն քիթը կը
կտրէին . Եւրոպայի Ստալիա թա-
գաւորը իր պալատականներէն մէկը
տանջանքով պատժելու համար՝ քիթը
կտրել տուաւ . ուրիշ թագաւորներ
ալ եղած են՝ որ գողերուն կամ ու-
րիշ յանցաւորներուն քիթը կտրել
կու տային : Եւրոպայի պատճառաւ ռնգա-
բուժութեան արուեստը շատ ատենէ
'ի վեր հնարուած է , ու շատ վիրա-
բուժներ մեծ անուն հանած են աս
բանիս մէջ : Ստալիա քոլեջի անունով ի-
տալացի վիրաբուժը , որ Ժ. Գարուն
մէջ ելաւ , այնչափ անուանի եղաւ
ռնգաբուժութեամբ՝ որ Պոլոնիայի
անգամազննութեան ճեմարանին մէջ
իրեն արձանը կանգնեցին . շատ ա-
նուանի ռնգաբուժներ էին նաև
Լիւքսեմբուրգի լոսաննացին , և Բեռլինի
Փարէ , որ Պաղղիայի Հենրիկոս Գ

1 Գ. Rhynoplastique.

թագաւորին պալատականներէն մէ-
կուն քիթը բռնեց :

Փարիզ սովորաբար շինծու քիթե-
րը արծաթ թիթեղէ , պղինձէ , հաստ
թղթէ ու նաև մոմէ կը շինեն , ու ե-
րեսին վրայ այլևայլ կերպերով կը
հաստատեն . բայց յայտնի է թէ այս-
պիսի շինծու քիթով իրաւաւ ալ աղէկ
շինած ու հաստատած ըլլայ՝ անկա-
րելի է խնջելը , քիթիստ քաշելը , և
հոտ առնելը :

Եւրոպայի սովորութիւն համար՝ վի-
րաբուժները աս նոր գիտը հնարած
են , որ մարդուն ճակտէն կամ թեւին
մէկէն կը կտրեն ու քիթին տեղը կը
կպցնեն :

Եւրոպայի անունով մէկը կ'ըսէ թէ
“ Բանի մը երկիրներ մեծամեծները
երբոր քիթերին կորսնցնեն , գերի
մը կը գնեն , ու հողաթափով ան խեղ-
ճին քիթին այնչափ կը զարնեն որ մոր-
թը բոլորովին կ'ուռի . ան ատեն ռն-
գաբուժին մէկը ան քիթէն՝ որչափ որ
կտոր պէտք է տիրոջը քիթը նորո-
գելու համար՝ կը կտրէ , ու տիրոջը
քիթին վրայ կը հաստատէ ” :

Փարիս ըսուած երկրին մէջ ան-
գութ մեծամեծները իրենց հպատակ-
ներուն քիթը կը կտրեն , և ան կտրած
քիթը՝ չունեցողին կը կպցնեն : Եւ-
րոպայի անունով հեղինակը կը պատ-
մէ , թէ իրեն հայրը՝ իտալացի յան-
ցաւորի մը կտրած քիթը տաք հացի
մէջ պահելով , վրան քիչ մը ատեն
անցնելէն ետքը տեղը դրեր ու շատ
աղէկ յարմարացուցեր է :

Եւրոպայի սովորութիւն համար , թէ երբոր ասոր քիթը
կտրեն են՝ մէկէն վիրաբուժի վազեր
է . կը հարցնէ վիրաբուժը աւազա-
կին՝ թէ քիթը կտրած կտորը ո՞ր է
որ տեղը դնեմ . ան ատեն աւազակին
ընկերները մէկէն դուրս կ'ելլեն , առ-
ջի իրենց դիմացը ելլողին քիթը կը
կտրեն , ու տաք տաք վիրաբուժին կը
բերեն , ան ալ խիստ յաջողութեամբ
տեղը կը դնէ ու կը կարէ :